

Tale om Sparsommelighed tænker jeg paa, at man ikke alene — jeg gentager her, hvad jeg har sagt — skal spare, men man skal ogsaa se at skaffe de Midler til Veje, som de forøgede Udgifter kræve. Jeg har ved en Lejlighed her i 1906—07 omtalt, at Staten ligger inde med ganske betydelige Ejendomme, ganske betydelige Værdier, som efter min Mening give alt for lidt i Indtægt. Særlig vil jeg nævne København, men det er ogsaa Tilfældet i Provinserne. Jeg kender f. Eks. et Sted i Provinserne, hvor en Embedsmand beboder en Ejendom, der har en kalkuleret Værdi af ca. 250,000 Kr. Hvis denne Ejendom skulde give et nogenlunde passende Udbytte, mener jeg ikke, at man kalkulerer det for højt, naar man siger, at den skulde give en Indtægt for Staten af ca. 10,000 Kr. aarlig. Men den giver ikke andre Indtægter for Staten, end at den afgiver Bolig for en Embedsmand. Jeg mener, at der gaar Staten Glip af en Indtægt, at der er et Indtægtstab for Staten af ca. 9,000 Kr. om Aaret alene ved denne Ejendom. Det er naturligvis kun en enkelt Post, men naar man i en Provinsby har saadanne Forhold, saa er jeg tilbøjelig til at tro, at hvis de københavnske Ejendomme, som tilhøre Staten, blev eftersete, vilde der kunne skaffes ganske betydelige Indtægter, som nu ligge upaaagtede hen. Selvfølgelig er det ikke min Mening, at der paa denne Maade skal kunne skaffes Balance overfor de store Udgifter, Staten har; jeg tror ikke paa, at der er nogen Sandsynlighed for, at vi i en nær Fremtid kunne komme ned dertil. Man har nu vedtaget at nedsætte en Sparsommelighedskommission, om man saa kan kalde det. Jeg tror ikke paa noget synderligt Resultat af den. Jeg tror, at naar vi komme saa vidt, at der foreligger et Resultat, ville de allerfleste have sagt: Nej, paa den Konto kan der absolut ikke spares — det, tror jeg for øvrigt, vil være fælles for alle politiske Partier. Paa det Omraade tror jeg altsaa ikke, vi naa noget videre. Skulle vi tænke paa at faa virkelig Balance, tror jeg, vi maa gøre os fortrolige med, at der maa skaffes nye Indtægter for Staten, og jeg kan ikke se rettere, end at de maa skaffes ved at gaa til forhøjede direkte Skatter. Det, mener jeg, er den eneste Maade at faa en virkelig Balance paa, og det synes jeg for øvrigt, Rigsdagen og Befolkningen i sin Helhed maa være klar over, at det er Vejen, og at vi maa tage Skatten, hvor Skatteøynen er.

Naar man af Hensyn til hele vor finansielle Stilling skal hemme f. Eks. Bygning af Jernbaner, som ere vedtagne ved Lov Nr. 156 af 27. Maj 1908, synes jeg, det er i høj Grad nødvendigt at optage Spørgsmaalet om nye Indtægter. Der staar ganske vist i den nævnte Lovs §§ 3 og 13, at der *kan* anvendes henholdsvis 2½ Mill. Kr. til Statsbane- og 1 Mill. Kr. til Privathaneanlæg, men det blev sikkert opfattet saaledes, at det, at der staar „kan“, bør have til Følge, at de blive anvendte. Jeg maa maaske benytte en Udtalelse, der faldt i Gaar fra det ærede 3die Medlem for 6te Kreds (J. Pedersen) med Hensyn til det Ord „kan“. Naar det i Loven anføres, at der *kan* anvendes et saadant Beløb aarligt, hævdede det ærede Medlem, som jo er et gammelt Medlem af Rigsdagen og en erfaren Mand, at det Ord „kan“ i Lovsprog var det samme som „skal“. Der staar her i § 3 i Lov af 27. Maj 1908: „Anlægene fremmes i den i § 1 angivne Rækkefølge, saaledes at der, medmindre anderledes bestemmes ved de aarlige Finanslove, i hvert Finansaar i nævnte Øjemed kan anvendes 2½ Mill. Kr., dog at det Beløb, der i et enkelt Finansaar er besparet, kan overføres til senere Finansaar.“ Det er ikke sket i Aar, der er blevet sparet paa flere Steder, og jeg beklager i høj Grad de Besparelser, der have fundet Sted, naar man tager Hensyn til, at Besparelserne ere komne til at gaa ud over Anlæg, som ere medtagne her i denne Lov. Ser man f. Eks. paa hele Trafikken igennem Fyn, have derom adskillige erfarne Jernbanemænd udtalt, at Forholdene paa Fyn allerede for flere Aar siden, da Jernbanekommissionen sad og behandlede disse Spørgsmaal, vare af en saadan Beskaffenhed, at det var forbundet med Livsfare at benytte Jernbanerne gennem Fyn. Desuagtet er Arbejdet ved Dobbeltsporet over Fyn ikke, siden Loven af 27. Maj 1908 blev vedtagen, blevet fremmet paa en saadan Maade, som det kunde have været Tilfældet, hvis der havde været tilstrækkelige Penge. Det er i alt Fald meddelt mig, at det var Grunden. Naar vi vedtage en Lov, maa vi ogsaa overholde den, synes jeg. Jeg skal ikke gentage de Ord, som den højtærede Finansminister har sagt, de ere jo næsten blevne gentagne for ofte, mener den højtærede Finansminister selv. Jeg skal blot nævne en Bane som Funder — Bramminge-Banen. Den blev i 1899 anbefalet som særlig paatrængende af den Kommission, som var nedsat angaaende jydsk Jernbaner. Den blev behandlet i